FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 180 CLEVELAND 3, O., MONDAY MORNING, SEPTEMBER 15, 1947 LETO XLIX—VOL. XLIX

Librarian of Congress

REVOLTA V JUGOSLAVIJI

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

DUHOVNIKA KRISTANA UBILI. — Na Golacu v severnem delu Istre je bil nastavljen kot župnik mlad duhovnik Kristan. Doma je iz jelšanske župnije. V dobi, ko je bilo partizanstvo še zavito v zastave "osvobodilne borbe," je tudi on čezmerno simpatiziral s partizani. Kot toliko drugih je verjel, da je tem ljudem res za borbo proti italijanskemu in nemškemu okupatorju. Kasneje je nazorno spoznal, da se je v teh ljudeh motil in jim je to tudi odkrito povedal. To ga je pogubilo. Hodil je z Golca na Mune z motorjem poučevat verouk. Tako je šel tudi v sredo pred Velikim Šmarnom. Vračal se je radi vročine šele v večernih urah. To sredo ga ni bilo domov. Na Veliki Šmaren so farani, alarmirani, šli v skupinah poizvedovat in iskat. Niso mogli dobiti sledu o njem. Vprašali so potem pri zaščiti na Munah. Dobili so odgovor: Kogar srbi, naj se praska . . . Kasneje so imenovanega našli, kot poročajo rimski listi, mrtvega, ubitega.

ZLOČIN ZA ZLOČINOM. — Partizanskih zločinov ni konec. Kdor ni z njimi, mora izginiti. Tako je izginil 2. septembra Andrej Uršič, urednik antikomunističnega tednika "Demokracija." "The Rome Daily American" poroča 3. sept. iz Gorice sledeče: "Zavezniške vojaške oblasti mislijo, da je Andrej Uršič, ki je zadnjo noč izginil, bil ujet in odpeljan čez Morganovo črto na jugoslovansko stran. Prejšnji večer se je odpeljal Uršič na sestanek pri Kobaridu blizu Morganove črte in od takrat je izginil. Njegovo kolo so našli drugo jutro in poleg dva revolverja in ročno granato. Goriška policija misli, da so Uršiču potegnili čez cesto žico, kar ga je vrglo s kolesa in so ga potem lahko obvladali in odpeljali. Uršič je bil eden voditeljev protikomunističnega gibanja med Slovenci na Goriškem. Posrečilo se mu je združiti katoliško, liberalno in socialistično skupino v protikomunistično fronto in je izdajal list "Demokracija," ki je edini protikomunistični jugoslovanski list v Evropi." Tako rimski ameriški list. Ko to pišem, še ne vemo, kaj se je kasneje dognalo o tem ugrabljenju.

ŠE ENA UGRABITEV. — Iz Vogerskega na Vipavskem poročajo, da je bil tam 17. julija iz lastnega stanovanja ugrabljen Franc Fornazarič. Ugrabitelja Jože Petrovič in Danilo Fornazarič sta udrla v hišo in ga z revolverji v roki prisilila, da jima je moral slediti v Šempas. Tam sta ga izročila jugoslovanskim vojakom. Ti so ga odpeljali v Ajdovščino in zaprli. Po dveh dneh se mu je posrečilo priti iz ječe in priti na-

(Dalje na 3. strani)

Na grško mejo je slišati grmenje topov; Mihajlovičevi četniki proti Titovi armadi

Četniki so si navzeli ime "križarji." Proti Titu so se dvignili civilisti in dezerterji iz Titove armade. Sodijo, da štejejo uporniki vse od 40,000 do 70,000 mož.

Evzonon, 13. sept. — Grmenje topov na jugoslovanski strani blizu grške meje potrjuje vsaj deloma poročila zadnjih dni, da divja v južni Srbiji boj med rebeli in Titovo armado. Danes zjutraj je bilo razločno slišati topove od smeri Djedjeli, tik čez reko v Jugoslaviji. Nek grški častnik je trdil, da bijejo Mihajlovičevi četniki Titovo vojaštvo.

Z grške postojanke ob jugoslovanski meji, odkoder se razločno vidi reko Vardar in Djedjeli, je povedal grški poročnik Sielasć da so njegovi ljudje videli danes zjutraj, da so padli trije topovski iztrelki v mesto. Krogle so bile izstreljene z gore Jena, ki se dviga za jugoslovanskim obmejnim mestom.

Nekaj minut poprej je bilo slišati strahovito razstrelbo na grški strani. Major Klados je menil, da so "križarji", kot se zdaj imenujejo nekdanji Mihajlovičevi četniki, razstrelili tri mostove čez Vardar. Povedal je, da so križarji zadnje dni dinamitirali tri mostove čez Vardar. En most so Titovci popravili, pa so ga križarji takoj zopet razstrelili.

Oba, poročnik Sielas in major Klados, sta povedala, da sta slišala od jugoslovanskih civilistov in od ubežnikov Titove armade, da štejejo rebeli vse od 40,000 do 70,000 mož.

Še v aprilu je Tito pripovedoval v narodni skupščini v Belgradu, da je bilo v zadnjih 8 mesecih pobitih več kot 3,000 četnikov v gorah. To je bilo prvo uradno priznanje, da je v Jugoslaviji odpor proti režimu.

Grški častniki in vojaki pripovedujejo, da je slišati streljanje na jugoslovanski strani že en mesec in da so v Jugoslaviji, kot je videti, hudi boji, zlasti v bližini jezera Doiran. Splošno mnenje je, da se Srbi ne bodo nikoli uklonili Titu in mu da ne bodo nikoli odpustili, ker je dal ustreliti njih vodjo Mihajloviča.

"Zdaj se je pojavil duh pokojnega Mihajloviča, ki straši Tita," je splošno mnenje.

Kot znano, je dal Tito ustreliti generala Mihajloviča in osem njegovih poveljnikov 17. julija 1946. Obdolžil jih je sodelovanja z Nemci, čeprav je znano, da so bili četniki prvi, ki so se postavili nacijem po robu.

Pridite na shod v SND jutri zvečer

Odbor za izvolitev Edwarda L. Pucla za župana vabi jutri večer vse državljane na velik političen shod v SND na St. Clair Ave. Shodu bo predsedoval Edward J. Kovačič, mestni odbornik iz 23. varde. Glavni govornik pa bo županski kandidat Edward Pucel. Potem bodo predstavljeni tudi drugi govorniki.

Za kratek čas bo igral orkester Melody Pilots in kvartet: John Kovačič, John Strniša, Eddie Seuffert in Eddie Buchner bo zapel nekaj pesmi.

Pričetek shoda bo ob 8 zvečer. Ob 10:45 bo radijska postaja WGAR oddajala ves program s tega shoda. Kdor se torej ne more udeležiti, naj posluša radio.

Važno je, da bo na tem shodu velika udeležba, da bo naš rojak Mr. Pucel videl, da ima narod za seboj in da bodo tudi drugi videli, da ima naš kandidat za seboj veliko zaslombo.

Mr. Pucel bo s tem uradno odprl svojo županso kampanjo ter obrazložil volivcem svoj program, ki bi ga izpeljal v slučaju izvolitve. Pridite vsi na shod jutri večer v SND!

Zed. države so pripravljene okrniti pravico vetiranja

Dozdaj so z Rusijo zagovarjale privilegij Velikih Petih

New York. — Zaneslijivi viri trdijo, da so Zed. države pri volji popustiti glede privilegija vetiranja v važnih zadevah, katerega ima Velika Petorka. Male države so opetovano zahtevale, da se ta privilegij črta iz čarterja Zveze narodov, toda Zed. države so dozdaj vedno potegnile z Rusijo, ki je izsilila pravico vetiranja, še predno se je osnovala Zveza narodov.

Jutri se snide skupščina Zveze narodov k zborovanju. Delegacijo Zed. držav bo vodil državni tajnik Marshall. Poroča se, da pride na zborovanje tudi sovjetski zunanji minister Molotov, ki bo, kakor se čuje, skupščino iznenadil z nekim važnim predlogom. Dokler ne dospe Molotov, bo načeloval sovjetski delegaciji pomožni zunanji minister Andrej Višinski.

Najbrže bosta dospela na zborovanje tudi angleški minister Bevin in francoski Bidault.

TITOVI VOJAKI SO BILI TEPENI OD KRIŽARJEV

Atene. — Od jugoslovanske meje prihajajo poročila, da so Titovi vojaki utrpeli več porazov od protikomunističnih gerilcev v južni Srbiji. Imenujejo se "križarji."

Poročila trdijo, da se upor proti Titovemu režimu vedno bolj širi po Jugoslaviji in da moč gerilcev vsak dan narašča.

Vlada ni pri volji vpeljati kontrole nad živežem

Toda narod si bo moral prostovoljno pritrgovati, da dobi Evropa živež

Washington. — Vladni uradniki so mrzlo sprejeli nasvet, naj bi se zopet vpeljalo kontrolo živil, kot smo jo imeli tekom vojne. Mislijo pa, da bo potreba vpeljati prostovoljne odmerke, ako bomo hoteli dati Evropi živila to zimo.

Uradniki pri poljedelskem in trgovinskem oddelku skušajo najti pota, da bi se zagotovilo izvoz živeža v Evropo, ne da bi narod doma radi tega trpel.

Evropo se je že posvarilo, da bo dobila manj žita kot lansko leto iz Amerike, ker ga bo Amerika pridelala 750,000,000 bušljev manj. Toda vlada dobro ve, da bi kongres ne vpeljal kontrole živeža, niti je dežela ne bi hotela zopet imeti.

Senator Lucas iz Illinois je rekel, da je on proti zopetni vpeljavi kontrole živeža, potrebne pa bodo neke vrste regulacije vzpričo manjše letine žita.

Vlada dvomi, da bi hotel narod prostovoljno zmanjšati porcije živeža, ker ima denar, da si lahko kupi. Farmarji pa tudi ne bodo hoteli hraniti s žitom, dokler je tako visoka cena za rejeno živino.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Prijazen obisk—

V petek nas je obiskala naša zvesta naročnica Mrs. Jennie Keber iz Waukegana, Ill. S sinovoma Tonijem in Jožkom ter sinaho Bertho so prišli na ženitvanje Rudy Klemenčiča. Z njimi je prišla tudi Mrs. Frances Gregorin in hčerka Millie. Mrs. Keber in Mr. Klemenčič sta sovaščana, doma iz Uševka pri Kamniku na Gorenjskem.

V Washington—

Danes zjutraj se je dpeljalo več rojakov in rojakinj z busom v Washington, D. C. Vodi jih Mrs. Louise Zidaneč, ki je bila že večkrat tam. V prestolnici bodo položili venec na grob nepoznanega vojaka na pokopališču Arlington. Domov se bodo povrnili v četrtek.

Dobro popravilo—

Kadar ima vaš radio kak nedostatek, se lahko z vso zanesljivostjo obrnete na rojaka Al Zbačnika, 1011 E. 64. St. Enako tudi za vse druge električne predmete.

Vrnitev iz bolnišnice—

Mrs. Mary Eržen, 1009 E. 78. St. se je povrnila domov iz bolnišnice. Tem potom se želi zahvaliti vsem za prijazne obiske in darila. Mrs. Eržen je članica podružnice 25 SŽZ.

V bolnišnico—

Mrs. Josephine Vegel, 1110 E. 64. St. se je podala v Charity bolnišnico, kjer se bo morala podvreči operaciji. Prijateljice jo lahko obiščejo v torek, petek ali nedeljo od 1:30 do 3:30 popoldne in od 7:30 do 8:30 zvečer. Dobri ženi želimo, da bi se čimprej zopet zdrava vrnila na svoj dom.

NOVI GROBOVI

Antoinette Vehovec

V petek popoldne ob 3:45 je umrla na svojem domu Mrs. Antoinette Vehovec, roj. Stubar, stara 52 let. Stanovala je na 19100 Kewanee Ave. Rojena je bila v Clevelandu.

Bila je članice društva Slovenski dom št. 6 SDZ in Napredek št. 132 ABZ. Tukaj zapušča žalujočega soproga Antona, bivšega mestnega odbornika 32. varde, sina Raymonda in Richarda, hčer Lucille, mater Antonijo, sestro Mary Carnahen in brata Vitusa. Pogreb bo jutri zjutraj ob 9:15 iz Svetkovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. ob 10 in na pokopališče sv. Pavla. Naj počiva v miru, preostalim naše sožalje.

Ilija Živonovich

V soboto ob 2:20 pop. je umrl Ilija Živonovich, stanujoč na 667 E. 92. St. Zadela ga je srčna kap. Rjen je bil v Trtniku na Hrvaškem in star 61 let. Njegova žena mu je umrla v juniju letos. Zapušča sina Nicka ter hčeri Mrs. Ana Teras in Angela Harvan. Bil je član srbskega društva Bratska sloga 109 SNF. Pogreb bo v sredo ob 1 pop. iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Save.

Stephen Paskash

Umrl je Stephen Paskash, star 65 let, stanujoč na 4502 St. Clair Ave. Rojen je bil v selu Skare na Hrvaškem, v Ameriko je prišel pred 45 leti. Pogreb bo danes pop. ob 2 na Highland park pokopališče.

Preiskovalci trdijo, da se bodo cene živilom še bolj dvignile

Kar je stalo pred vojno $100, je zdaj najmanj $193, trdijo

Washington — Štab kongresnih preiskovalcev svari, da se bodo cene živilom še bolj dvignile, čeprav so danes skoro še enkrat tako visoke, kot so bile pred vojno. Ta raziskava ima namen ugotoviti vzroke večji draginji in poiskati potov za znižanje cen živilom.

Ta raziskava je dognala na primer, da je povrečna družina izdala za živila v juliju letos $193 in kupila prav tisto, za kar je plačala v letih 1935 do 1939 komaj $100.

Preiskava je tudi dognala, da da je produkcija zdaj v taki meri kot je bila prošlo leto, vendar so cene precej višje.

Kongresni odseki bodo začeli z javnim zaslišanjem, da doženejo vzroke visokim cenam hrani in skušali najti pot, da se cene znižajo. Ta javna zaslišanja bodo vodili v vzhodnih državah, osrednjih in zapadnih. K zaslišanju bodo poklicali trgovce, delavske organizacije in odjemalce.

Ko bodo odseki gotovi s tem zaslišanjem, bodo pripravili poročilo in priporočila za konges, ki bo potem napravil nedaljne korake.

Komunisti so pozvali na stavko 850,000 delavcev

Rim. — Levičarski politični voditelji so pozvali za danes na stavko 850,000 kovinskih delavcev v severni Italiji. S tem bi bilo na stavki več kot 2,000,000 delavcev. Vse gre v namenu, da se vrže sedanja vlada premierja de Gasperija, ki je odslovil od vlade komuniste.

Več kot en teden je na stavki 1,000,000 poljskih delavcev in kakih 200,000 drugih delavcev je radi tega brez dela.

Z današnjo stavko bo počivalo vse delo v industriji v Milanu, Turinu in Terni. Komunisti mislijo, da bodo s tem prisilili de Gasperija na umik ter prišli sami na vlado.

Pobili so dva psa, ki sta zadavila 50 ovac

Bainbridge, O. — Na farmi Roy Jacksona so ubili dva psa, ki sta v nekaj dneh podavila več kot 50 ovac v tej okolici.

Mesto Chicaga išče podzemski predor

Chicago. — Mesto išče predor, ki mora biti nekje pod Chicago reko. Za iskanje predora je mesto določilo $5,000. Pravijo, da mora predor nekje biti, toda se nihče ne spominja, kje da je. Mesto bi zgradilo tukaj podzemsko železnico za zapadno stran in ako je predor že tam, bi se s tem prihranilo davkoplačevalcem do $500,000.

Iz raznih naselbin

Eveleth, Minn. — Dne 29. avgusta je naglo umrla vsled mrtvouda Mary Turk, stara 64 let, članica SNPJ Zapušča mrtvoudnega moža Johna sina in šest hčera, v Milwaukeeju pa brata. — Dne 30. avgusta pa je umrla Aleksandria Peritz, stara 56 let. Podlegla je mrtvoudu ki jo je zadel tri dni prej. Pred par leti je izgubila vid. Tukaj zapušča moža, Johna in sina, v Los Angelesu, Cal. pa hčer.

Bivši minister ima zdaj prodajalno

New York. — Oto Gavrilovič, ki je bil leta 1943 finančni minister jugoslovanske vlade v Londonu, je zdaj odprl malo trgovino z obleko v New Yorku. Pred vojno je izdeloval municijo za jugoslovansko armado, bombe za Francijo in ročne granate za Grčijo. Zdaj je ameriški državljan in pravi, da ne bo šel več v Jugoslavijo.

Anglija bo izročila begunce Jugoslaviji

Belrad. — Med juoslovansko vlado in zastopniki Anglije je prišlo na Bledu do sporazuma glede izročitve beguncev, ki so zdaj pod angleško vojaško oblastjo na Koroškem.

Po tem sporazumu bo načeloval angleški misiji angleški major McLean ki je bil tekom vojne prideljen Titovim partizanom, ki bo imel svoj glavni stan v Celovcu. Njegova komisija bo štela 25 mož. Jugoslovanska vlada bo poslala pa svojo komisijo in obe bosta pregledali in čekirali vse begunce, ki žive zdaj v angleški coni in katerih je okrog 20,000.

Kot se poroča, ne bo nobena oseba deležna podpore od Mednarodne relifne organizacije, dokler ni bila izprašana od teh komisij.

Kakor trdijo poročila zahteva Titova vlada kakih 1,000 oseb kot vojne zločine. Okrog polovico teh jih živi v angleški coni, drugi pa v ameriški in francoski.

Vsi tisti, katerim bo njih krivda vojnih zločinov dokazana, bodo izročeni Jugoslaviji. Okrog 60 so jih Angleži že izročili, torej sodijo, da jih je še kakih 100 ali 150, ki bi prišli v to kategorijo.

Obojestranski sporazum, podpisan na Bledu govori, da dva meseca po dnevu podpisa tega sporazuma, Jugoslavija ne more vprašati za izročitev nobene druge osebe več.

V Ohio sta bila že dva lovca ubita

Columbus, O. — V soboto je bil odprt lov na veverice v državi Ohio. Prvi dan sta bila ubita 2 lovca, več jih je bilo pa ranjenih.

Že petič se hoče ločiti od svoje žene

Houston, Texas. — Nek 58 let star moški, ki se je poročil leta 1943, jo vložil prošnjo za ločitev zakona. V teh 4 letih sta se že ločila štirikrat in poročila petkrat.

Grški parlament je za amnestijo

Atene. — Gšrki parlament je sprejel predlog, da se ponudi vsem gerilcem pomiloščenje, ako položе orožje v enem mesecu. Vlada bo razmetala na tisoče letakov z vsebino tega vladnega ukrepa iz letala v gorah, kjer držijo gerilci svoje postojanke.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. HEnderson 6692 Cleveland 2, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko na leto $7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto $8.00.
Za Ameriko pol leta $4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta $4.50.
Za Ameriko četrt leta $2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta $2.75.
Za Cleveland in okolico po raznašalcih; celo leto $7.00, pol leta $4.00, četrt leta $2.50.
Posamezna številka stana 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States $7.00 per year; Cleveland and Canada by mail $8.00 per year.
U. S. $4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail $4.50 for 6 months.
U. S. $2.50 for 3 months Cleveland and Canada by mail $2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier $7.00 per year, $4.00 for 6 months, $2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 180 Mon., Sept. 15, 1947

"Monopolistični" urednik "svobodnemu" uredniku

Edwin L. James, eden od urednikov lista "New York Times," je objavil pred kratkim v omenjenem listu članek o svobodi tiska v Ameriki in Rusiji. Na njegov članek je odgovoril v moskovski "Pravdi" David Zaslavsky, znan časnikar in veličina v komunistični stranki.

V svojem odgovoru Zaslavskemu piše Mr. James med drugim sledeče:

"Svoje delo ste slabo opravili. Jaz sem napisal v svojem članku: "Mi imamo svojo ustavo in svoj Bill of Rights. Ali naj vse to vržemo preko krova sam zato, da ustrežemo Rusom?" Vi ste pa to prevedli tako, da je dobilo moje besedilo sledeči smisel: "Ameriška ustava in njen Bill of Rights dovoljuje ameriškim državljanom pravico laganja in obrekovanja, ne da bi se jim bilo bati kazni." To je presneto "čip" komunistična propaganda in prepričan sem, da bi se vam posrečilo doseči nekaj boljšega, če bi si bili bolj prizadevali.

Dalje pravite, da bi moralo biti časopisje zaščiteno proti "kapitalističnem monopolu." Poglejmo za trenutek, proti kakšnemu monopolu. V Zed. državah je kakih 10,000 lastnikov časopisov, in sicer dnevnikov in tednikov. To časopisje zastopa vse mogoče nazore, kar pomeni, da to časopisje prestavlja mnenje svobodnega ameriškega naroda v svobodni deželi.

Pri vas pa mora biti vse časopisje v liniji s Politbirojem. Torej, kdo ima monopol?

Na praški konferenci žurnalistov je bilo rečeno: "Žurnalisti morajo imeti svoboden dostop do vseh novic!" No, kako je pa s tem, ali ste morda pozabili na to? Vam, gospod, je svobodno, da pridete, kadar vas je volja v Zedinjene države, greste tukaj lahko kamor hočete, si ogledate, kar hočete in pišete ter sporočate domov, kar hočete. Pa menda vendar ne boste hoteli trditi, da vlada taka svoboda tudi v Rusiji! Kaj pa je žurnalistična svoboda? Če je to, kar imate vi, potem je mi ne maramo.

Toda govorimo, da se bomo razumeli. Pri vas vlada kontrola časopisja, ki mora biti temelj komunistične stranke, katera šteje približno 3 odstotke ruskega prebivalstva. Ali pravite temu — svoboda?! Mi ne smatramo tega za svobodo. Vaša vlada kontrolira vas in vaše časopisje. Naš Bill of Rights pa določa, da vlada ne sme kontrolirati časopisja. Mi smo v tem naziranju torej prav tako daleč narazen, kakor smo narazen, ako smatramo mi našo vlado za demokracijo, in vi smatrate svojo za demokracijo.

Dalje trdite, da moj glas ni moj lasten glas, temveč glas Mr. Sulzbergerja, lastnika lista New York Times. Ah, pojte no, Mr. Zaslavski!

Jaz nimam najmanjših osebnih ne moralnih težav pri pisanju za list, ki ga lastuje Mr. Sulzberger, in za ta list pišem že nad eno četrtstoletje. On ne čita mojih člankov pred njihovo objavo, ker za to ni potrebe. Meni je namreč znana vrsta žurnalizma, za katerega Mr. Sulzberger stoji. To je tiste vrste žurnalizem, za katerea tudi jaz stojim in ga imam rad. Pri vseh argumentih se potrudimo predložiti vse njihove strani. To je tudi vzrok, da objavljamo v polnem mnogo anti-ameriških govorov Mr. Gromyka. Smo namreč mnenja, da ko bo dobila naša publika celotno sliko, si bo sama ustvarila pravilne zaključke.

Toda tudi vi pišete to, kar vaši bossi radi vidijo natisnjeno.

Ampak v najini poziciji je velika razlika. Jaz lahko "kritam" ta list kadar koli hočem in povsem možno je, da dobim pozicijo pri časniku, ki zastopa popolnoma drugačne nazore. Pri tem ni ničesar, kar bi mi moglo to preprečiti, če bi bilo to v soglasju z mojo vestjo. Tu je namreč svobodna dežela!

Vi, gospod, pa nimate tega privilegija.. Vam ni dana nobena izbira. Vi morate kar naprej mleti komunistično propagando, ali pa morate prenehati s pisanjem. Pri vas nimate nobenega časnika opozicije, h kateremu bi lahko šli.

Vidite, tu je temeljna razlika najinih položajev. Meni je svobodno iti, kamor koli hočem in pisati, kar koli hočem. Vam pa vse to ni dano!

Naša svoboda časopisja ni, kakor vi mislite, garancija izdajateljem listov, da lahko tiskajo vse, kar hočejo. Ne, ona je garancija čitateljem, da bodo lahko brali, kar bodo hoteli.

Dalje pravite, da monopolistično časopisje razpihava vojno v interesu svetovnih trgov ter za eksploitacijo malih in slabotnih narodov. No, no, Mr. Zaslavski! "Izkoriščanje malih narodov" ... za božjo voljo, kaj pa dela vaša vlada v Poljski, Romuniji, Bolgariji in drugod? Ali nimate ničesar resnejšega in bolj prepričevalnega predložiti?

V svojem članku pravite: "Mi stojimo za najširšo svobodo časopisja." All riht! Dovolite mi, da podam neko sugestijo. Dobro znano dejstvo je, da je v ruski ekonomiji prisilno delo zelo važen faktor. Pri tem delu je zaposlenih milijone ljudi, toda ker vaša vlada ohranja to kot tajnost pred narodom, ni natančno znano njihovo število. Smatra pa se, da je teh ljudi od 8 do 14 milijonov.

Naše časopisje je že ponovno izjavilo, da je število teh ljudi, ki so pri prisilnem delu, mnogo večje kot je število članov vaše komunistične stranke. No, vi pravite, da imate svobodno časopisje. Tu imate problem velike politične in ekonomske važnosti. Čemu ne izkoristite svoje časnikarske svobode in ne podaste svetu slike o teh koncentracijskih taboriščih, o krajih, kjer se ta taborišča nahajajo, o številu ljudi, ki so v njih, zakaj so bili poslani tja in kako bi jim bilo mogoče priti zopet ven? S tem bi res dokazali, da ste svobodni časnikarji.

Ako boste napisali ta članek, vam jamčim, da ga bo naš list ponatisnil, jaz pa bom pri volji obžalovati ter se vam oprostiti, da vas imenujem "phony."

Edwin L. James.

Odpri srce, odpri roke. . .

Pričevanja se ne ujemajo! Ne samo, da se ne ujemajo, zmerom bolj bijejo drugo drugo v obraz. Savica Kosanovič je stvari tako zapletel, da je tudi najbolj brihtnim komunistom že zmanjkalo možganov. Nič več ne morejo spraviti skupaj toliko logike, da bi vsaj nekatere ljudi še varali. Celo ponarejene logike jim je že zmanjkalo. Savica Kosanovič jih zaman sprašuje za dober svet.

Ko so vprašali onih sedem protestantovskih ministrov, zakaj niso bili tudi katoliški duhovniki povabljeni 'na oglede' v Titovino, je prišel navidezno dober odgovor: Zato ne, so rekli ministri, ker jih MI nismo hoteli vzeti s seboj. . .

To bi se menda reklo: Tito in Kosanovič bi jih rada sprejela, pa jih MI nismo hoteli vzeti! Tako so protestantje Tita in Kosanoviča za prvo silo lepo oprali. Vsaj v tej točki. Ves svet ve, da tisto pranje, ki so ga opravili ti tiči na Titu v drugih rečeh, ni ničesar opralo. Ampak ta izjava, da katoliški duhovniki SAMO pri protestantih niso bili sprejemljivi, se je glasila za mnoge čisto verjetna.

* * *

Pa ne za dolgo. Neki katoliški duhovnik v Brooklynu je hitro postavil vse skupaj na brihtno preizkušnjo. Ime mu je Rev. Edward Lodge Curran in je predsednik tako zvane "INTERNATIONAL CATHOLIC TRUTH SOCIETY." Ta mož kot tak nekaj pomeni in je poslla Savici Kosanoviču naslednji telegram:

* * *

Mr. Sava Kosanovic,
jugoslovanski poslanik,
Washington, D. C.

Ali bi hoteli izposlovati pri Maršalu Titu, da bi povabil sedem katoliških duhovnikov iz Združenih držav, ki naj bi obiskali Jugoslavijo, preiskali zadevo nadškofa Sttpinca in poročali o verski svobodi v Jugoslaviji?

Ali bi hoteli prositi maršala Tita, naj bi izdal tako povabilo pod enakimi pogoji, kakor je bilo nedavno povabljenih sedem protestantovskih ministrov?

Rev. Edward Lodge Curran,
predsednik mednarodne
katoliške organizacije —
RESNICA.

* * *

Ko je gospod Savica dobil ta telegram, je moral že nekoliko pomisliti. Gotovo mu je moralo priti na misel, kakšno izjavo so malo poprej dali oni "ministri." Hoteli so reči: Katoliški duhovniki bodo lahko dobili tako povabilo, če ga hočejo, toda iti morajo SAMI, mi jih nismo hoteli vzeti s seboj. Naj se kar obrnejo na Kosanoviča ali naravnost na Tita.

Gotovo je Kosanovič pomislil na to izjavo in seveda se je moral popraskati za ušesi. Ali naj zdaj res piše Titu in ga ponižno prosi za tako povabilo? To nikakor ne gre, ker Savica dobro ve, kako "težko" čaka Tito na tak obisk katoliških ameriških duhovnikov v Jugoslaviji. . . Ali naj postavi one "ministre" na laž in pove vsemu svetu, da Tito ni pripravljen izdati takega povabila? To tudi ne gre — torej ne preostane drugega kot da se Kosanovič praska za ušesi in počaka, kaj bo.

Ampak kak "veleposlanik" tudi ni samo zato na svojem mestu, da bi se po cele dneve in tedne praskal za ušesi. Kosanovič je napel svoje že zelo izmučene možgane in je poslal duhovniku Curranu naslednji telegram:

* * *

Rev. Edward Lodge Curran,
Brooklyn, N. Y.

Dovolite, da Vas spomnim na tole. Štefan Lackovič, ki ste se z njim posvetovali, kakor berem v NEW YORK TIMES od dne 23. avgusta, je sam Quisling in Paveličev intimen kolaborator v zločinih zoper svoje lastno ljudstvo in vesoljno človeštvo. Naj še dostavim, da verodostojnost ameriških cerkvenjakov, ki so nedavno obiskali Jugoslavijo, ne sme biti izpostavljena dvomu.

Veleposlanik Sava N. Kosanovič.

* * *

Ko je Savica oddal ta sijajni telegram, se je nehal praskati za ušesi. V silnem zadoljstvu si je mel roke in se zmagoslavno smehljal, češ, Rev. Curran bo ob prejemu te telegrafične "atomske bombe" brez dvoma padel v nezavest. Ni pa pomislil Savica, da je bil od pete do glave podoben tisti znani ilsici, ki je rekla, da je grozdje prekislo. Zato je "odgovoril" v svojem telegramu tako, kakor tisti študnet, o katerem pišejo najnovejše Newburške novice. Tolažil se je s tem, da je "padel" pri skušnji zato, ker da norec lahko stavi taka vprašanja, ki jih največji modrijan ne more odgovoriti. Prav zares: Kosanovič je imel sebe za velikega modrijana, Rev. Curran se mu je pa zazdel velik — norec. . .

* * *

Toda že drugi dan je menda bilo, če že ne na sam isti dan, ko se je Savici Kosanoviču tuti ta ambasadorska "modrost" zgrudila v prazen nič. Rev. Curran mu je namreč poslal še drugi telegram, ki se je glasil takole:

* * *

Sava N. Kosanovič,
jugoslov. poslaništvo,
Washington, D. C.

Dovolite, da Vas spomnim na tole. Vaš telegram od 26. avgusta ni nikak odgovor na moj telegram od 22. avgusta. Jaz sem Vas prosil, da bi izposlovali pri maršalu Titu povabilo za sedem katoliških duhovnikov, ki naj bi obiskali Jugoslavijo, poročali, kako se godi nadškofu Štepincu in kakšno je stanje verske svobode v Jugoslaviji. Prosim, odgovorite mi na moj telegram.

Vaš neizzvan napad na Rev. Štefana Lackoviča je prav tako zloben, **kot one lažnjive obdolžitve,.. ki ste jih nedavno napravili zoper Združene države in jih je ameriški STATE DEPARTMENT javno zavrnil in dokazal, da so neosnovane.** Rve. Edward Lodge Curran."

* * *

Ko je gospod Savica Kosanovič prejel ta drugi telegram od Rev. Currana, se je začel spet praskati za ušesi. Začel se je praskati za ušesi in se še danes praska za ušesi tako zares in v kožo, da si je skoraj že izpraskal še tisti kos možganov, ki so mu ostali od vsega tega "trudapolnega" dela na veleposlaniškem stolčku v Washingtonu. Tako se praska ta ubogi veleposnanik, da je že res popolnoma nespodobno za ambasadorja. Nastala je že nevarnost, da bo celo Njegovo Veličanstvo Gospod Tovariš Milan Medvešek lepega dne uvidel, kako neprimerno se je Savica potegoval za stolček, na katerega mož "paše" še veliko manj, kot je OBSOJENI Furlan pasal na ministerski stolček — ali celo še manj, kot Milan Medvešek "paše" na uredniški stolček, za katerega se seveda, seveda, seveda — ni nikoli najmanj potegoval. . .

* * *

Resnica je, da ta kolonar nima direktnega vpogleda v zadevščino veleposlaniškega praskanja za ušesi gospoda veleposlanika Save Kosanoviča. Nič namreč ta kolonar ne prikriva dejstva, da mu Santa Claus še ni prinesel televizijskega aparata, ali kakor naj bi se že tista mašina imenovala.

Veleposlaniško praskanje za ušesi na velečastiti osebi gospoda Savice Kosanoviča je pa vendar dognana stvar. Dognana je zato in "zategadelj", ker je neki brooklynski list prinesel dne 6. septembra vse tri v tej koloni objavljene telegrame — kakega četrtega pa ni prinesel.

Zakaj mislite, da ga ni prinesel? Po vsem videzu ga zato ni prinesel, ker ga gospod Savica še ni poslal Rev. Curranu. Bomo počakali kak teden dni, morda ga bo gospod Savica še poslal in morda ga bo dotični list še prinesel.

Ni namreč popolnoma izključeno, da bo gospod veleposlanik Savica Kosanovič v doglednem času izpraskal kak četrti telegram izza svojih ušes, ki gotovo še niso čisto oslovska — pardon, čisto tovariška — in se bo dalo gotovo še kaj izpraskati izza njih. Potrpimo in počakajmo!

* * *

Ta moja kolona sploh zelo simpatizira z bridkostmi veleposlanika Savice Kosanoviča. Če bi le nekoliko vedela, namreč ta kolona in njen peresnik, kako bi se dalo Savici Kosanoviču pomagati, pa bi mu takoj

(Dalje na 3. strani)

Težak položaj vzhodnih duhovnikov

Vzhodni duhovniki se nahajajo v istem težkem položaju kakor njih rojaki. Od 4,500 vzhodnih in jugovzhodnih nemških katoliških duhovnikov se nahaja v Nemčiji 2,300, kot mu čeniki jih je umrlo 200, v vojni jih je padlo 200, nasilne smrti med prevratom jih je umrlo 300, odpeljanih je bilo 300, nad 200 se jih nahaja v ujetništvu, 400 jih je umrlo naravne smrti, 200 redovnikov je bilo poklicanih nazaj, 700 duhovnikov pa živi še v stari domovini.

Ne nazaj—naprej je naš korak!

V 32. vardi živi do 5,000 naših jugoslovanskih državljanov, kateri so si zadali nalogo, da bodo pri letošnjih primarnih volitvah volili za županskega kandidata Edwarda Pucelna, odličnega Slovenca, ki že mnogo zaporednih let uspešno in častno zastopa 10. vardo v mestni zbornici. Ne trdimo, da bomo v 32. vardi stoodstotno za Pucelna, toda par odstotkov naših glasov bo šlo v odpadke, ker tako zahteva samopostavljena gospoda pri vodstvu okrajne demokrat. stranke. Vemo pa to, kdor je vedno z narodom čutil, bo ostal zvest narodnim principom, pa če tudi bodo namišljeni "nekdaj naši" politični voditelji jih hoteli od tega z grožnjo odvrniti. Volitve so tajne in kadar volilec drži za glasovnico in svinčnik v volivni koči, mu nihče drugi več ne ukazuje ko njegova vest in razsodnost. Z glavo je lažje kimati in pritrjevati, kakor pa svoji vesti odgovarjati: Zakaj si rojaka izdal? Kdor čuti, da je zanj nevarno tvegati agitacijo v korist našega rojaka Ed Pucelna, ta naj molči in na dan volitev stori svojo narodno dolžnost in s tem bo odgovoril politikašem najlepše po svoji vesti, ki ga bo hladila, da je storil prav po želji svojega narodnega srca.

Vse one pa, ki jim ni politika življenjski obstoj, pa prosimo, da gredo živahno na delo in agitacijo takoj ter ob vsaki priliki tudi drugim priporočajo Ed. Pucelna za izvolitev. V tovarni, če vam med odmorom čas dopušča, pogovorite se s svojim sodelavcem o tej zadevi in dopovejte mu, da delavstvo ne bi moglo dobiti boljšega kandidata, kakor v osebi Ed. Pucelna, kar je neštetokrat dokazal v mestni zbornici, kadar je šlo za ljudske pravice.

Tudi našim gospodinjam toplo priporočamo, kadar se srečajo s svojo sosedo ali prijateljico, naj rečejo dobro besedo o Ed. Pucelnovi kandidaturi in njegovih velikih zmožnostih za županski urad.

Ne bo odveč, če se tudi doma malo o tem pogovorite s svojimi sinovi in hčerami. Povejte jim, da je Ed. Pucel naš človek, ki ima zmožnosti, energijo in iskreno voljo biti ljudski in ne politični župan mesta Clevelanda. Povejte jim, da je politična stranka in angleško pisano časopisje zato proti njemu, ker je on človek, ki stoji na lastnih nogah in ni lutka nikogar.

Naš odbor toplo priporoča vsem našim rojakom širom Clevelanda, da se organizirajo v posebne skupine in med našim kakor tudi med drugimi narodi pridno agitirajo za njegovo izvolitev. Zopet je prišel čas, da se tesno povežemo med seboj in roka v roki delujemo za ono, kar smo pred letom izgubili. Naš edini cilj za letos naj bo: Ed. Pucel mora biti župan mesta Clevelanda.

Pucelj for Mayor, kampanjski odbor 32. varde.

ČE VERJAMETE AL' PA NE!

"Tone," sem rekel našemu bordenbossu, ko sva stopala čez glavni trg proti dvorani, "vse kaže, da ne bomo nobene zapeli tukaj na Willardu. Pa sem si predstavljal, da se bomo vendar kaj prijeli za rame in katero zažingali, da bi Willard vedel, kako znamo mi Meniševci. Pa kako bomo, ki ne daste do sebe s kakšno pravdansko pijačo."

"Saj bi, pa je menda boljše tako, da ne," misli Kranjč Tone. "Morda bi kdo napačno razumel naše navdahnenje in se zgledoval nad nami. Še moja Mary bi nemara svetlo gledala, če bi pripeli na domače vorišče."

"Joj, jaz bi se pa rad še enkrat takole zunaj na kontri spustil in razsural, da bi samo še enkrat tako donelo kot je njega dni na Menišiji takole ob večerih. Najlepše je petje, kadar ga poslušaš iz daljave, pa da ti ga prinaša in odnaša lahen veter: enkrat bolj glasno, pa spet bolj polahko in božajoče. Vidiš, Tone, nekaj takegalo bi lahko vprizorili tukaj na Willardu, ki je na odprtem prostoru in bi se daleč razlegalo."

"Ne rečem, da bi bilo napek, ampak nič ne vem, kako bi vsa stvar izpadla. Morda bi ga polomili za vso Menišijo," dvomi Tone.

"Če bi bili pri pravi volji, bi se nič ne pomišljali in ugibali, kako bo. Ampak, seveda, z mehko pijačo si ne bomo dosti pomagali. Zdaj, ko ni v nas več naravne moči, je treba ognja priliti, drugače starih panjev ne razvnameš. Saj drugače je taka razposajenost tudi mene že precej popustila, ampak tukaj na Willardu poleg tebe si pa kar domišljam, da sem doma. Vse nekam po detelji diši in črički jo ubirajo prav po starokrajsko. Če bi pritegnile še žabe, kot so pri nas doma v poletni noči, pa bi bilo kar fletno."

„Rad si imel Menišijo, Japček, ki jo tako rad vzameš v misli."

"Veš, Tone, vsak tiček se rad vrne v gnezdo, v katerem se je izlegel. Jaz vidim našo Menišijo pred seboj tako, kot je bila za naših dni in draga mi bo do zadnjega popoldne na tem svetu. Težko, da mine dan, da ne bi bil malce doma, najsibo v hiši, v gozdu, ali pa v gmajni. Tistega, kar mi, ki smo prišli v Ameriko, nosimo v spominih, sploh ni mogoče opisati, pa tudi ne pozabiti. Naši otroci tukaj po mojih mislih sploh nimajo prave mladosti, čeprav so vsega siti in ne vedo, kaj se pravi še pred soncem zmrzovati pri živini na paši, pa dostikrat še brez pravega zajtrka. Pa se nismo kislo držali. Komaj nas je nekoliko ogrelo sonce, smo že iskali ravnice, da bi "gonili kozo," ali uganjali kake druge burke. Tukaj pa ga izvlečeš s postelje ob sedmih in ga napol neseš k mizi, kjer so pred njim najbolj izbrana jedila, pa se ti drži kot piš me v uh in ne ve, ali bi, ali ne bi. Potem se pa vleče v šolo kot jesenska megla. Smo bili pa mi že drugačnega modela. Kot bi spustil mlada žrebeta iz štale. Predno smo prišli do šole, smo se že desetkrat stepli, po šoli pa še nadaljevali ter vračali posojeno."

"Japček, kar je, je," je vzdihnil Tone, "tako je zapisano in tako se mora naše življenje izpeljati. Veš, kar dobro se mi zdi, da sva spet malo povasovala po Menišiji. Kar pomladil sem se ob teh spominih, ti rečem.

Pogovor sva zaključila že pri dvorani, pred katero je stala skupina moških. Tone me je predstaljal tistim, ki jih prejšnji večer nisem srečal. V dvorani se je bilo zbralo precej ljudi, ki so prišli gledat slike. Tudi Uleč France je bil in naša brhka gospodinja s svojim možem. Jaz sem sedel in čakal predstave veliko bolj brez skrbi kot prvi večer, ker sem vedel, da me ne bo nihče poklical k besedi in mi grenil življenje. Sicer me je Ludvik Perušek nekaj ogledoval od strani, vendar mi je prizanesel, za kar je dobil v mojih očeh velik ugled.

Mr. Grdina je zopet pokazal zanimive slike, Jakšič je imel pa orkester v svoji oblasti. Kar lepa predstava je bila in ljudje so bili videti zadovoljni.

Po predstavi je tako nanesilo, da smo se po pomoti znašli v spodnjih prostorih, kjer je skrival Happy nekaj steklenic piva. Kaj močnejšega pa ni bilo pri rokah. Tam smo se zamotili toliko časa, da sta Mr. Grdina in Jakšič pospravila slike in druge stvari. Jaz se nisem hotel vtikati v njune zadeve. Ker sem bolj neroden, bi mi lahko kaj iz rok padlo. Ko sta bila z vsem gotova, smo ugasnili luči v dvorani in odšli v župnišče. Tam sta naju že čakala naša romarja, ki sta se pravkar vrnila iz Minnesote, vsa prežgana od sonca na dolgi vožnji.

Pripravili smo se na prijeten zadnji večer na Willardu.

Jakob K. Heer:

Berninski kralj

ROMAN S ŠVICARSKEGA POGORJA

Tako je besedičil in se zavzemal in vsi so nazdravljali bodočim slikam.

Cilgija mu je smeje se pokimala.

Tedaj je odvrnil slikar v žametnem jopiču: "Naj živi dežela, ki ima takšne žene, kakršna je Cilgija Premont, in možje kako Marko Paltram!"

Marko Paltram — kakor vedno, kadar se je omenilo njegovo ime, so govorili dolgo o njem.

Res je bil Marko Paltram strahotni gospod Bernine, pa tudi mož, ki je bil rešil sedem človeških življenj. S plahim spoštovanjem se je oziralo ljudstvo k njemu. Kadar mete in divja vihar, kadar se udirajo plazovi in pokajo žlebovi, je v gorah, dan in noč. Sluti, kje so ljudje v nevarnosti, vodi izčrpanemu tovorniku konja, rešuje zametne tovorniške skupine.

Tako si pripovedujejo na daleč in široko. Rešiti mora toliko ljudi, se glasi pravljica, kolikor jih je ubil na planinah.

"Boljši je ko njegov glas," je odvrnil Fortunat Lorsa. "Imenujte mi samo enega lovca, ki bi ga ubil! Nihče ne ve nobenega imena, vse so samo prazne neosnovane marnje. On vsemu temu oporeka, smehlja se, kakor bi bilo res, in postavlja svoje berninsko kraljestvo na praznoverje Bergamaskov, ki že od nekdaj verjameja vsakršni nespameti raje, kakor pa da bi se ravnali po zdravem razumu."

Podobno je govoril gospod Konradin.

"In kaj pravite vi o njem, gospa Cilgija?" je vprašal slikar.

Zardela je in za trenutek pomolčala.

"Prijatelji vam morejo povedati," je dejala polglasno, "da ni zaradi Marka Paltrama trpel nihče bolj nego jaz, on sam pa zaradi sebe še več!"

To je zvenelo neizmerno otožno iz Cilgijinih ust. Zvenelo je, kakor da ga še vedno ljubi.

Z začudenjem so poslušali prijatelji.

Njene bolestne besede so bile namenjene Ludviku Georgyju, ki se gotovo ni bil vrnil iz Rima zaradi Engadina. Saj se je ni mogel nagledati s svojimi modrimi veselimi očmi in bala se je, da ga ne bi prevzela zanesenost kakor zadnje dni v Puschlavu.

Cilgija je bojevala zadnji težki boj.

Zgoraj pred cerkvico Santa Maria se je sešla z Markom Paltramom.

"Torej, Marko, kaj mi hočete povedati?" je zašepetala v zadregi.

Tedaj poklekne skalno trdni mož trepetaje pred njo.

"O Cilgija, recite mi še enkrat, ne morete mi tega dovoljkrat povedati, da ste mi odpustili! Olje je na rano, ki vedno peče. Povejte: ali med nama ne more biti več sreče? Moja mala osirotela Landola govori samo o vas. Vi ste ji vsa lepota in dobrota, vse ste otroku —kakor meni. Sami veste, kaj morete z dobro besedo napraviti iz mene!"

Kakor bi se udrl v njegovih prsih plaz, je govoril.

"Vstanite, Marko, tam potaka moj deček obroč, ne sme naju videti!" je zašepetala Cilgija.

Beseda "moj deček" je delovala na Marka Paltrama ko udarec. Opotekel se je na noge.

"Da, otroka!" je dejal nezavedno. "Včeraj sem videl vašega dečka, ko se je igral z mojo deklico — bilo je tako čudno!"

Tedaj je čutil, kako se upirajo vanj zlatorjave Cilgijine oči v neizmerni žalosti in ljubezni.

"Naklonite mi še pozno srečo, Cilgija!" Besede in pogled silnega moža so žareče prošnje, njegova roka išče njeno. Cilgija diha težko, zdi se ji, da mora bežati, pa pravi s težavo: "Čudno je z menoj, zaničevati vas bi morala, bežati pred vami in vas vendar ljubim!"

"Cilgija!" je zahropel Marko Paltram.

Njene oči so se zameglile.

"Samo eno, Marko, iz oči v oči, po tem bom odločila: "Ali imate čisto vest proti mojemu sinu Lovrencu, ki nosi ime Gruber?"

Marko Paltram smrtno prebledi, pa se osrči. "Cilgija pričakoval sem to vprašanje. V mojem življenju ni nobenega smrtnega greha, razen tistega, ki sva ga prizadejala vam s Pijo, zaradi njega blodim brez doma med ljudmi!"

"To je odpuščeno," je odgovorila, "toda Gruber?" Na pol upa, na pol jo grabi strah pred odgovorom, ki ga bo slišala. Vse na njej je trepet in pričakovanje.

"Pravično sem ga sodil," pravi Marko mirno, vendar strahotno resno. "Prisegam pred Bogom, čisto vest imam zaradi Gruberja. Čujte in sodite sami: Grem po gamsji sledi na ledeniku, tedaj poči strel, ogledam se, nikogar ne zapazim, čutim pa, da mi teče topla kri po nogi, in grem dalje. Tedaj uzrem med divjimi skalami ledu Gruberja pred seboj, že zopet dviga puško, da bi sprožil, tudi jaz vržem svojo k licu. Tako klečiva iz oči na trideset korakov. Vse, kar sem doživel z vami, mi preleti v tem trenutku mimo oči, 'Cilgijin mož je', si mislim, odstavim puško in vstanem, 'ne moreš pomeriti nanj!' Tedaj poči drugi strel in krogla zdrobi led ob meni, izgubim razsodnost, planem nanj, mož proti možu se boriva, tedaj ne vem več, kaj delam, sunem, Gruber omahne v ledeniško razpoko, ki je polna vode, vržem puško za njim, vlečem se dalje in si umijem rano pri potočku.

(Dalje prihodnjič)

AUGUST KOLLANDER

v Slov. Narodnem Domu,

6419 ST. CLAIR AVENUE,

POŠILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje, vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema take zaboje za odpošiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?

You can't feel and look your best unless you do. If you are in doubt, we invite you to make the following test at our risk.

Get a package of sixty, One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules. Take one capsule every day for sixty days. If you are not satisfied your druggist will refund your money. Be sure to get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules, the kind that has this trademark

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

MILES LABORATORIES, INC. Elkhart, Indiana

1947 SEPT. 1947

Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

SEPTEMBER

20. — Glas clevelandskih delavcev št. 9 SZD priredi banket v počast članom veteranom zadnje vojne. Banket se vrši v spodnji dvorani SND na St. Clair Ave.

27. — Dr. Sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ priredi jesenski festival v SDD na Waterloo Rd.

OKTOBER

11. — Podružnica št. 47 SŽZ priredi "Twilight Dance" v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.

11. — Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ priredi plesno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave.

12. — Podružnica št. 14 SŽZ praznuje 20 letnico obstanka z igro "Razvalina življenja" in plesom v SDD na Recher Ave., Euclid, O.

18.—Ples društva Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

26. — Pevski zbor Planina v Maple Heights praznuje 10 letnico obstanka s koncertom v Slovenskem narodnem domu na 5050 Stanley Ave.

NOVEMBER

29. — Društvo Ložka dolina veselica v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

zaj čez mejo. Ugrabitelj Petrovič je pod klučem, drugi Fornazarič je zbežal. Oba sta domačina iz Vogrskega.

ŽUPNIK JANKO PIŠOT ARETIRAN. — V torek 19. avgusta je bil ponoči aretiran v Vrhpolju v Vipavski dolini tamkajšnji župnik Janko Pišot. Odpeljali so ga v zapore v Ajdovščino. Imenovani je bil več let župnik na Planini, v zadnjem času pa je prevzel Vrhpolje. Po pisanju komunističnih listov baje ni hotel dati cerkvene hiše za komunistične prireditve in plese. Ker je to bolj malo, mu seveda očitajo tudi da je — ovaduh. V dobi fašizma je bil zelo preganjan od fašistov, sedaj je od naslednikov fašistov-komunistov. (Ljudje jim kar pravijo rdeči fašisti.)

TUDI ŽUPNIK IZ SPODNJE IDRIJE ZAPRT. — V nedeljo 27. julija zvečer so odpeljali v zapore župnika Ludvika Likarja iz Spodnje Idrije. Več kot dvajset let je upravljal to veliko, težavno hribovsko župnijo. Ko so ga zaprli, so napravili podrobno hišno preiskavo, potem pa župnišče zaprli in zapečatili. Likar čaka v zaporih na proces, ki ga obetajo pred "ljudskim sodiščem" pri Didiču v Idriji. Zakaj so župnika zaprli ne ve nihče. Tudi pod fašisti se ni vedelo, zakaj je moral kdo s karabinjeri. Vse se ponavlja. Prej so slovensko ljudstvo stiskali (in z njim njegovo duhovščino) laški fašisti, sedaj ga mednarodni komunisti.

POSTOJNSKI DEKAN KRHNE je resno obolel na živcih radi sistematskega šikaniranja od strani partizanov. V farovžu je imel noč in dan hrup in godbo. Skoro vse prostore zasedene od boljševikov. Zdaj je v nevrološkem oddelku v Trstu. Njegovo stanje se je toliko zboljšalo, da more zopet zaspati. Na svoje službeno mesto se ne bo mogel vrniti v sedanjih razmerah. Komunisti so dosegli svoj namen.

BREZJE SO JIM SILNO NA POTI.—Znana brezjanska božja pot je partizanom silno neprijetna. Naravnost zapreti si je še ne upajo, zato pa so začeli s šikaniranjem. 23. avgusta je jugoslovanski radio presenetil poslušalce z vestjo, da so v samostanu na Brezjah našli "pištole (menda tri revolverje), vojaško uniformo, vojaški radioaparat in tujo valuto." To bi pomenilo, da namigavajo, kako so ti menihi v zvezi z nekimi protipartizanskimi sovražniki. Bog zna, kdo je tiste revolverje podtaknil.

Z druge strani poročajo, da sta radi tega bila aretirana predstojnik samostana oče Bogdan Markelj in oče Bonaventura Resman. Tudi cerkveni denar so ob tej priliki zaplenili.

Dodatno poročilo še dostavlja, da so neki ljudje vpili na Brezjah: "Doli s Titom" in da je to dalo povsod preiskavi. Kdo je te ljudi na Brezje poslal izzivat se ne ve. Verjetno Czna sama. Vsaka tajna policija ima agente provokaterje, ki povzročajo namenoma nemire.

ŠKOFA VOVKA so klicali na vlado in mu povedali, da v prihodnjem šolskem letu ne bo več dovoljeno poučevanje verouka v šolskih poslopjih. Pravijo, da je škof odgovoril, da bo pouk v cerkvah, pa so mu rekli, da tudi to ne bo dovoljeno. Na to da je škof izjavil, da bo to naravnost ukazal. Tako pismo iz Ljubljane.

ZAPRTI DUHOVNIKI. — Po procesu proti Nagodetu so zaprli več duhovnikov v Ljubljani. Za gotovo se ve do danes, da so zaprli profesorja bogoslovja dr. Janeza Fabjana, profesorja Šolarja in Maksa Miklavčiča. Zaprt je Snojev brat Venceslav, duhovnik in vodja stolnega pevskega zbora. Imena drugih na novo zaprtih duhovnkiov še niso znana. Sedi jih večje število.

OBSOJENEGA NAGODETA so ustrelili 27. avgusta.

ODPRI SRCE, ODPRI ROKE . . .

(Nadaljevanje s 2. strani)

in brez odlašanja priskočila na pomoč.

Ampak pomoč bi bila mogoča le na ta način, če bi se dalo kako narediti, da bi se — **pričevanja ujemala. . .** Ker je pa gospod Savica stvari tako zapletel in zavozljal — seveda s pomočjo tovariških protestantovskih ministrov — bi bilo pač treba nadčloveških naporov, preden bi kdo uštimal, da bi se pričevanja ujemala. Saj ti trije telegrami so samo EN PRIMER, ki pokaže, kako čudno se pričevanja NE ujemajo.

Zato se resno boji spodaj podpisani, da je vsaka pomoč nemogoča in da bo moral poleg drugih sočustvujočih ljudi prepustiti gospoda Savico njegovi usodi tudi za kako pomoč vedno pripravljeni

Zaplot.

Kako je Šuštarjev Janez prevaril svojega patrona

(Vesela pa ne prav poštena zgodba)

Štric Janez išče pomočnika. —"Sveti Janez, moj patron, meni gre slabo. Čez tri dni bo Velika noč. Nimam, obleke nimam čevljev! Kaj naj kupim otrokom? Še barve za piruhe ne morem poskrbeti. Vsi moji predniki so jedli jančka na Veliko noč, jaz ga še pokusiti ne morem. Kakšna revščina! O sveti Janez, saj si vendar moj patron! Še nikdar te nisem prosil, zato upam, da me tokrat ne boš zapustil."

Stric je klečal pred kipom svetega Janeza v domači cerkvici. Večkrat se je prekrižal in poklonil in zaupno je gledal na svojega zavetnika.

"Sveti Janez, pomagaj mi! Bogatemu šjor Pepotu imam namen ukrasti konja in ga prodati na semnju. Polovico izkupička dam tebi. Dal ti bom napraviti zlato podobo; tako lepa bo, da ti bodo nevoščljivi vsi svetniki v nebesih. Pomagaj mi, delila bova prav pošteno. Polovico izkupička dam tebi, o dragi sveti Janez!" Stric Janez se je lepo poklonil, še enkrat je svetnika milo pogledal in odšel.

Stric Janez na nepošteni poti

Ko se je zmočilo, se je vtihotapil stric Janez neslišno v hlev šjor Pepota. Močan veter, ki je pretresal naravo, mu je zelo prav prišel. Prelezel je zid, dospel do hleva in srečno je odpeljal v temi lepega šimelna. Na svojem dvorišču je privezal žival k oknu in ji prebarval hrbet s črnim lakom. "Sam šjor Pepo ga ne bo prepoznal, če me sreča" je momljal v brado. Vesel je bil nad uspehom svoje sleparije. "Kar mirno lahko jaham v trg. O sveti Janez, kako sem ti hvaležen za pomoč."

Zakaj sem vendar toliko obljubil

Medtem, ko se je barva sušila, je stopil stric Janez v hišo, prižgal si je fajto in začel računati: "Toliko za obleko, toliko za janjčka . . . kako naj potem še kupim svetemu Janezu zlato podobo? Naj dobim za konja kolikor hočem zlate podobe le ne bo mogoče kupiti. Računal je in računal, končno pa je udaril s pestjo po mizi: "Kakšen osel sem vendar bil, da sem mu obljubil kar celo polovico! Polovica polovice bi bila zadosti, nak, preveč sem rekel! Polovica polovice od polovice. Tako bi bilo pošteno! En del za čevlje, en del za obleko, en del za janjčka in en del za svetega Janeza, tako bi bilo prav! Saj sem prišel sam na to misel, da bi konja ukradel. Jaz sam sem delo tudi dovršil. Kaj je delal pri vsem tem sveti Janez, kaj? Samo pomagal mi je . . . in če mi sploh je? . . . jaz vsaj ga nisem videl . . . Če me ulovijo, pridem v ječo jaz, jaz sam in ne on. "Stric Janez je pomenljivo vzdihnil, pljunil in čez nekaj časa rekel: "No ja, sicer pa moram le biti mož beseda! Polovico sem obljubil, polovico bom tudi dal, seveda jo bom dal! Kako naj sicer še kaj prosim?"

Stopil je ven. Konj je bil že suh. Alo, na semenj! Veter se bil polegel, zvezde so sijale. Krasna pot po taki noči za moža, ki je imel čisto vest . . .

Še petelina

Ob zori se je stric Janez ustavil. Hotel je malo počivati, zato je privezal konja kraj ceste. Truden je že bil, še bolj ga je pa jezila tista nesrečna obljuba. Biti poštenjak in mož beseda je pač težka reč. Prižgal si je fajfo in prav isti hip se je oglasil od nekje petelin. Stricu je fajfa kar v roki ostala, gledal je in buljil oči v tisto smer. Kar pokoncu ga je vrglo in nehote je tapal bliže in bliže, v temi je prepoznal kmetsko hišo, pritapal je do petelina, zgrabil kalilca nočnega miru in se vrnil h konju. Odvezal ga je in nadaljeval svojo pot. V eni roki vajeti, v drugi pa petelina.

Kupčija

Ni dolgo hodil, pa ti sreča kmeta, ki ga je nagovoril:

"Dobro jutro, prijatelj, kam pa?"

"Na sejem, da prodam konja in petelina."

"Kaj ti dam za konja?"

"Prodajam konja in petelina skupaj."

"Jaz pa kupujem samo konja. Imam toliko kokoši in petelinov, da ne vem, kam bi še s tem."

"Mi je zelo žal, ampak ali kupiš konja in petelna, ali pa sploh nič. Živalici sta si tako vajeni, da ne morem drugače, kakor da prodam oba skupaj."

"Kaj pa zahtevaš za oba skupaj?"

"Tisoč lir. Za petelina 999 lir in za konja 1 liro."

"Kaj? Kako? Si li znorel? Narobe bi še šlo, ampak za petelina 999 lir?! Niti če bi bil ves zlat, ka-li!"

"Nisem nor, dragi prijatelj, ne! Povem ti celo, da sem bolj pameten kakor se ti zdi. Ponavljam: hočem eno liro za konja, ostalo za petelina. Posamezno ju ne prodajam."

"Prav, pa naj bo tako," reče kmet. "Udariva! Če je tebi tako prav, je meni tudi."

Stric Janez je sklenil kupčijo, potem pa je stopal iz prodajalne v prodajalno in si nakupil obleke, čevljev, janjčka, barve za piruhe in še sto in sto reči, po katerih ga je obšlo poželenje. Žvečer istega dne je že zopet klečal pred kipom svojega patrona v domači cerkvi. Solze veselja so mu lile po licih.

Konec

"Moj dragi sveti Janez! S tvojo pomočjo sem ukradel konja šjor Pepotu. Kot pošten mož sem prišel, da izpolnim tudi dano obljubo. Saj veš, da sem ti obljubil polovico izkupička. Konja sem prodal za eno liro. Ena polovica gre tebi, druga pa meni. Jasno pa je, o sveti Janez, da pol lire ne zadostuje, da ti naredim zlato podobo. Nič zato. Važno je, da ti odrajtam polovico izkupička in da ostanem mož beseda in poštenjak." Stric Janez vstane, svetniku naredi globok in spoštljiv poklon, vrže v puščico pol lire in odhlača vesel domov.

(Nibla).

—Hčerka: "Oče, kaj so delali naši predniki, preden sta zasvetila plin in elektrika in preden je zapel radio in zaigral kino?"

Oče: "Prihranke, draga moja."

S kolektivne farme v Rusiji. — Z mnogimi novimi traktorji in drugimi raznimi novimi stroji pričakujejo da bodo imeli letos v Rusiji največjo žitno žetev po dolgih letih. Vodja kolektivnih delavcev si ogleduje zorečo rž na kolektivni farmi v Berdichevem distriktu v ruski Ukrajini.

DELO DOBIJO

Moški dobe delo

Sprejme se mlade moške za tovarniško delo. 40 ur na teden, plača od ure. H. Levine & Co. 2307 Chester Ave.

MALI OGLASI

16 akrov naprodaj

Naprodaj je 16 akrov zemlje, ali polovica. Nahaja se na Sprague Rd. v North Royalton. Za informacije pokličite CL 3712.

Concord grozdje

Concord grozdje lahko dobite pri Antonu Krese na Wood Rd., blizu Lost National Rd. Willoughby, Ohio.

Apartment naprodaj

Naprodaj je zidan apartment za $27,000. Dobra investicija. Ima 6 stanovanj, 2 prodajalni. Nahaja se na 156. cesti pri Lake Shore Blvd. Dohodki so $3900 na leto. Za sestanek pokličite FA 2745.

(184)

Iščejo stanovanje

Družina 4 odraslih z 1 otrokom išče stanovanje 6 sob ali manj. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EX 2770.

180)

Stanovanje iščejo

Srednje star zakonski par želi dobiti 2 do 5 sob. Sta brez otrok in nimata nobenih živali. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče KE 7176. (182)

Stanovanje iščejo

Družina 4 oseb bi rada dobila 4 sobe ali več. Slovenska družina, ki je pravkar dospela v mesto, da začne tukaj trgovino. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EN 5036.

(Sep. 10, 12, 15)

Hiša za 2 družini

Na 1275 E. 59. St. je naprodaj hiša za 2 družini, 5 sob zgorej, 6 spodaj. Odprta za ogled v nedeljo. Dajte ponudbo. Se lahko vselite v 30 dneh. Za informacije pokličite KE 4963.

(184)

Cementna dela

Izdelujem vsakovrstna cementna dela, kot dovoze, pločnike, hodnike. Delo trpežno in cene v vašo zadovoljstvo.

Leo Troha
22031 Miller Ave.
Euclid, O.
Tel. IV 2494
(Mo. Thur. x)

Prijatel's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogel St. Clair Ave. in E. 68th

BELI MENIHI

Povest iz prve polovice XII. stoletja

spisal IVAN ZOREC

Goreč meč ima v rokah . · Z vami bo, če si boste zvesti in če boste brez greha krvi in hudega dejanja . . . Pravda božja ob z vami in med vami . . . . In plenjalo vam bo polje . . zdrava vam bo družina in živina." Mravljinčja groza je oblivala može, strah jih je bilo strašno.

Ilija se je sklonil k Poloni. "Minilo je," je dejal in se ozrl po oplašenih tlačanih.

Nihče se ni upal oglasiti ali kaj reči; le deseti brat je pristopil, pokleknil ob zamaknjenko in ji od čela čez rame in ob telesu počasi in z rahlim dotikom dvakrat, trikrat na dolgo potegnil s ploskimi rokami.

"Spi . . spala bo, je s solznimi očmi zamolklo rekel. "Natrgajte stelje in mladovja, da ji posteljemo!"

Krdelo upornikov se je, kakor bi odnehal hud čar, zazibalo in zagnalo v steljo in grmičevje, ki je raslo po jami.

Ko so ji pripravili ležišče, je deseti brat skočil na tisto debelo skalo.

"Zoper samostan nikar ne rogovilite," jim je govoril, "drugod vam bo vihteti cepe in kose. Samostan vam ne prizadeva hudega. A če vam vendarle duši katero pravdo, stopite do opata Janeza, saj si da dopovedati —"

"Zakaj ima vozo, zakaj biriča z drenovko?" se Krajinčan upira.

"Da si pokori butce, kakršen si ti!" mu deseti brat prestriže besedo in se oprime prejšnje misli: "Bodite složni, da boste močni! In lotite se gradov! Vse hudo je z gradu, še vere vam grajski hudovernik ne pusti na miru. — Tistole žensko, o možje, sem poznal, ko je bila še mlada in zdrava . ." glas se mu prelomi, solze ga oblijo. "Moji rajnki materi, ubogi in preganjani, je bila zvesta družica, skrbna pestujna meni, še pred rojstvom nesrečnemu . . Ne samostan—grad je onesrečil mater, mene in pestunjo, tistole trpinko, ki so ji telesne in dušne muke omračile um in pamet · . Jutri, o možje, se prav to utegne primeriti vaši ženi, vaši hčeri. —Zdaj veste, po kom vam je udariti. Če ste složni in močni, udarite, močno udarite, sicer nikar!"

"Udarimo! Udarimo!" uporniki vro in dvigajo desnico za prisego. "Tako bodi — Amen . . Amen, trd ko kamen!"

VI.

Trlepov Janez se je tačas potulil blizu Štepičeve hiše. Srce mu je razbijalo, težko, zadihano je sopel, oči so mu božale Ančkino okence, noge so mu skoraj klecale pod težo velike ljubezni.

Oprezno je pristopil in rahlo, potrkal: "Ančka!"

Nič· Spi, ka-li? Oprl se je ob čekan, stopil na prste in potrkal za spoznanje močneje: Ančka! . . .!"

V sobici je poknilo, okenska linica se pe odrinila, iz teme se je nasmehnil bel obrazček: "I, kaj pa slepuriš todkaj?"

"Lepa si, srce mi rjove po tebi, vse misli in želje te iščejo dan in noč — nič več nisem mogel strpeti, anti kar priti sem moral, da te vidim, Ančka . . ."

"Podnevi bi bil prišel, zdaj je noč," se je smehljala in ga za roko držala. "Kaj naj ukrešem ogenj in prižgem trsko,, da bi me videl?"

"Saj te vidim, Ančka moja, srce te gleda."

Vedel je, da so ji oči kakor potočnice ali kakor cvetoči lan, a zdaj so brez barve, milo le gorijo in njih zgoči pogled mu v srcu kreše velik žar·

Vzdihoval je in se ji razodeval od vrha do tal.

"O ti!" se mu je milo smejala. Takih mi utrinjaš, da bi se te bala, če te ne bi poznala; slišala bi jih rajši podnevi."

Saj pridem, z očetom prideva snubit . . "

"O Janez, kaj res?" ga je stikala za roko in mu sprsti grebljа po laseh. "Ali joj, bojim se, bojim, naš oče — saj jih poznaš."

"Poznam; a brez tebe ne prebom več . . ."

"Za živo glavo, počakajva še malo. Kdo se ženi zdaj, sredi poletja? Vsa soseska bi šla nad naju — nikar, Janez, potrpi še!"

"Ne morem več, saj ti pravim!"

"Do spomladi potrpi, saj mi je komaj šestnajst let, oče bi se res uprli."

"To je, kakor bi z vretenom pokrivala pisker. Saj ni nobena premlada, nobeni prekmalu!"

"O ti grdavš, kaj neki česnaš!"

No, že prav! Če snubiti še ne sme, pojde po svetu — v vojsko se da vpisati, saj zdaj zdaj začno nabirati vojščakov.

Ančka se z vso silo oklepa njegove roke in ihti, da se mu smili prav zares.

"Saj ne ubijejo vsakogar," jo tolaži: "marsikdo se pripeha do velikih denarjev in vse življenje je potlej zatorej, da mu ni treba klepati tlačanskega močnika."

"Molči — nikamor mi ne hodi . · . Pridi . . . snubi . . saj veš, da bi tudi jaz rajši danes ko jutri . . .!"

Janez ni vedel, kaj bi rekel, tako so mu podkurile njene vdane besede; božal ji je roko in jo z očmi požiral vso.

Raj sreče se jima je odpiral na setžaj, molče sta se gledala in poslušala utrip srca.

"Kaj pa, če se oče res upro, Janez?" se je Ančka vendarle še bala. "Ali ne bi še nekoliko počakala?"

"Taka si? Zakaj oklevaš?" V glasu so mu bile vroče misli —še malo, pa bi mu sedem vrst solza teklo po mladem licu. "Kako malo si zaupaš, a jaz, glej, te v mislih iščem veno mer . · !"

"Pamet nama Bog ohrani, pamet in preudarek, pa bo prav."

"O, saj sem pregledal do tal prav vse."

"Anti tudi veš, kako se boš bol z našim očetom, če odkimajo?"

"Kakor brezno si," jo je Janez bridko pogledal; "če mi spodrsne, padem prav na glavo . .!"

"Kaj bi me kar ukral in gnal pred oltar?" je šepetala. "Nikar mi ne preti! V last ti je le ljubezen, ki se ti daje radovoljno, ne tista, ki si jo jemlješ sam."

"Ljubim te Ančka."

"In misliš le sebe·"

"Tudi tebe!"

"Že, saj bi bilo, ko bi se le oče dali omečiti."

"Kaj pa, če bi jih sila pritisnila in jim sprevrgla misli?"

"Jes — kakova sila?"

"Ne vem — kar tako mislim," se je umikal in čutil, da je rekel preveč.

"Veš, veš— precj mi poveš, več!"

"Kaj naj ti povem?"

"Katera je sila, ki bi ukrivila našega očeta — ne skrivaj, poznaš jo, precej mi jo povej, ne smeš me pustiti v taki skrbi!"

Otepal se je in otepal, naposled pa le povedal, da se pripravlja tlačanski upor, ki pomete graščake in svobodjanke, in da imajo tlačani s hrvaškimi hodotaji v Mirnški jami prav nocoj skrivno veče.

"Kaj bo, kaj bo?" se je bala za očeta in — zanj.

"E, kaj?" jo je miril. "A za naju bi bila dobra vsaka sprememba, če bi naju zbližala."

Noč je minevala, a mlada zaročenčka nista nič več vedela za čas.

Po času bi se moralo že daniti, a nebo je še spalo; dan se je zaležal, pozabil je utrniti zvezde.

Naposled je roka spustila roko. Zvezde so zbledele· Zora za Zaplazom si je pomencala oči, psi so le po redko še ščeknili zdaj tu zdaj tam, petelini že vsi odpeli, megla je oslinila njive.

Mladi ženin je hitel domov. Nekaj posebnega, pokončnega je šlo z njim. Srečen je bil.

VII.

Janez se je domu bližal oprezno, počasi; ni hotel, da bi ga spazil kdo domačih ko bi se plazil v senico, kjer mu je čez poletje bilo ležišče. Pritihopatil se je do vrtnega plota kar ti je opazil nekaj možakov, kako molče obstojajo hišo. "Tatovi niso — kdo so?" Poprijel je čekan in se bližal še bolj prihuljeno. Zdaj jih je spoznal· "Oho, kaj pa ti?"

Eden izmed njih je potrkal na okence in zaklical

"Odpri, Trlep, precej odpri!"

Lina v okencu se je odrinila. Trlep se je zadirčno oglasil:

"Kdo pa neslanari tako zavred?"

"Mi smo, stiški, odpri, po hodotaja smo prišli!"

"Zamudili ste, ni ju več tu," je revskal s prelomljenim glasom; ustrašil se je.

"Kam sta? Ali si ju skril?"

"Poiščite ju, saj za to ste tu!"

Zapri je lino in prišel pred hišni prag. "In prav pri meni vam ju je iskati?" je izpod čela pisano gledal biriško krdelce.

"Ne zameri, tak nam je povelek," se je birič kakor opravičeval čislanemu možu.

"Že snoči sta šla dalje, pri meni ju ne najdete. Pa le iščite, naročeno vam je tako."

Biriči so res brž preteknili hišo in hlev, senico in kozelc. Spogledali so se in si hudomušno pomežiknili· Nejevoljni so bili, da jih je opat sredi noči poslal na človečji lov, zdaj se jim je kar dobro zdelo, češ, ni ti usojeno, čeprav si opat in tak mogočnik, Hrvatarjev pa le ne boš pestil.

"In da ti je še to dopoldne priti v Stično, je tudi ukazal pater opat," je prvi birič zatracal Trlepu.

"Pa ne veš, kaj mi hoče?" je tlačana skrbelo.

"Kaj? Izpeljaval te bo, kaj sta hodotaja počela pri tebi in kam sta jo ucvrla. V pest bi ju rad dobil. Tudi ti se pripravi, prebito na kratko je uglašen!"

Biriči so odšli veseli, da se jim ni treba motoviliti z ujetnikoma.

Janez je stopil v hišo, nespečna noč se mu ni poznala nič.

"Kje pa si bil, ko so biriči pretikali senico?" ga je oče vprašal·

"Spazil sem jih in se brž potulil ob plot na vrtu, da bi sklical sosede, če bi bili preveč tresoritili."

"Glej, pametno si mislil," se je oče nasmehnil in mu, gredoč za hišni vogal, mrknil z očmi. Janez je stopil za njim. "V veliko bučo natoči pitne vode," mu je tam naročal, " v malo ti mati nalije zavrelega mleka. Z obojim steci v Mirško jamo in izroči desetemu bratu in tistima, ki sta z njim."

(Dalje prihodnjič)

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z našim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Delo izgotovljeno brez odlašanja

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St.: vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9:30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA NEPOZABNEGA SINA IN BRATA

Richard Znidaršič

ki nas je zavedno zapustil v cvetju mladosti, star komaj 9 let, dne 15. sept. 1946

Dragi sinko, eno leto je minilo
odkar si ti zapustil nas,
leto dni te bridke tuge
več ne čuje se tvoj mili glas..

Prišel po tebe angel je,
in utrgal vrtnico,
presadil jo je v nebeški vrt,
da prosi tam Boga za nas.

Le spavaj, spavaj zdaj sladko,
tam gor na rajski trati,
da se snidemo v nebesih,
sprosi ti Boga za nas.

Ostali neutolažljivi starši:

FRANK in JOSEPHINE ZNIDARŠIČ

NORMAN, bratec;

ROBERTA, sestrica.

Cleveland, O. 15. sept. 1947.

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Inflacija na Kitajskem. — Mala Kitajka nam kaže v levici ameriški deset-dolarski bankovec v levici pa drži množino kitajskih dolarjev, ki odgovarjajo vrednosti 10. ameriških dolarjev, kar je 440,000 kitajskih dolarjev.

Cleveland potrebuje akcije!

ELIOT NESS
JE POKAZAL, KO JE BIL DIREKTOR VARNOSTI, DA VE, KAKO DOBITI AKCIJO!

CLEVELAND POTREBUJE boljšo postrežbo pri pobiranju smeti in odpadkov.

POTREBUJE čisto Erie jezero, potrebuje bolj varne ceste za ženske in otroke

VOLITE

X | ELIOT NESS

ZA ŽUPANA V PRIMARNIH VOLITVAH 30. SEPT.

NESS FOR MAYOR COMMITTEE,
Robert W. Chamberlin, Chairman.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628